

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 21C/21/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5621201578
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Marcián
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2022:5621201578.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudcom JUDr. Danielom Marciánom v spore žalobcu B. W., nar. XX. X. XXXX, bytom I. XX, zastúpeného JUDr. Michalom Krákorníkom, advokátom, so sídlom Štiavnická 2018/7, Ružomberok, IČO : 42387761 proti žalovaným : 1.) B. Z., nar. X. X. XXXX, bytom I. XXX a 2.) Obci Huty, so sídlom Huty 84, IČO : 315222, zastúpených JUDr. Romanom Škerlíkom, advokátom, so sídlom Letná 61, Spišská Nová Ves, IČO : 42109264, o určenie vlastníckeho práva, takto

rozhodol:

I. U r č u j e , že žalovaná v 1. rade je podielovou spoluvlastníčkou pozemku registra „E“ parc. č. 1785, o výmere 2.100 m², trvalý trávny porast, ktorý pozemok je zapísaný na liste vlastníctva č. XXX, k. ú. I., obec Huty, obec Liptovský Mikuláš, so spoluvlastníckym podielom k tomuto pozemku v rozsahu 107985/844902268.

II. Žalovaní v 1. a 2. rade m a j ú voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou z 11. 6. 2021, doručenou na tunajší súd 16. 6. 2021 sa žalobca domáhal rozhodnutia, ktorým by súd určil, že žalovaná v 1. rade je podielovou spoluvlastníčkou s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 2817/644840 na pozemku registra „E“ parc. č. 1785, o výmere 2.100 m², trvalý trávny porast, zapísanom na LV č. XXXX, k. ú. I., obec Huty, okres Liptovský Mikuláš. Tento žalobný návrh odôvodnil tým, že je podielovým spoluvlastníkom pozemku registra „E“ parc. č. 1785, pričom na základe darovacej zmluvy z 5. 3. 2021, ktorej vklad bol povolený Okresným úradom Liptovský Mikuláš, katastrálnym odborom pod č. V 875/2021 dňa 26. 3. 2021, došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu žalovanej v 1. rade o veľkosti 2817/644840 na žalovanú v 2. rade, a to bez predchádzajúcej písomnej ponuky zo strany žalovanej v 1. rade pre žalobcu na odkúpenie prevádzaného spoluvlastníckeho podielu ako spoluvlastníkovi tohto pozemku, čím došlo k porušeniu predkupného práva žalobcu, ktoré mu založilo právo domáhať sa relatívnej neplatnosti predmetného prevodu, ktorého sa voči žalovanej v 1. rade ako aj žalovanej v 2. rade dovolal písomnosťou z 31. 3. 2021, ktorá bola obom žalovaným doručená 7. 4. 2021. Žalobca pritom poukázal na rozhodnutie č. 57, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov 6/2006 (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 25. 10. 2005, sp. zn. : 1 Cdo 102/2005), podľa ktorého predkupné právo podielového spoluvlastníka sa uplatňuje aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu na základe darovania. Keďže žalovaná v 1. rade a žalovaná v 2. rade nie sú navzájom osobami blízkymi došlo týmto darovaním k porušeniu predkupného práva žalobcu, čo v spojitosti s účinným dovolaním sa relatívnej neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy znamená, že predmetná zmluva je neplatná.

2. Vo vyjadrení k žalobe z 27. 7. 2021, doručenom na tunajší súd 27. 7. 2021, žalovaní v 1. rade a 2. rade vyhlásili, že žalobou uplatnený nárok neuznávajú, považujú ho za nedôvodný a navrhli žalobu zamietnuť. Odmietli právny názor o porušení predkupného práva žalobcu, ako aj právny názor vyplývajúci z

rozsudku Najvyššieho súdu SR z 25. 10. 2005, sp. zn. : 1 Cdo 102/2005, podľa ktorého sa predkupné právo uplatňuje aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu darovaním, pričom uviedli, že tento právny názor je už prekonaný novšou súdnou praxou. V tejto súvislosti poukázali na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica z 20. 8. 2011, sp. zn. : 14Co/83/2019 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR z 27. 5. 2020, sp. zn. : 4 Cdo 7/2020, podľa ktorého uplatnenie princípov predkupného práva aj na darovacie zmluvy by bolo v rozpore s podstatou darovania, keď výsledkom uplatnenia práva spoluvlastníkom majúcim takto vec nadobudnúť by bolo darovanie veci niekomu, koho darca obdarovať nechce, a jednalo by sa fakticky o nútený bezplatný prevod vlastníckeho práva. Žalovaní v 1. a 2. rade tiež poukázali na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. : 22 Cdo 2408/2007 a sp. zn. : 22 Cdo 3188/2006, podľa ktorých zo samotného pojmu „predkupné právo“ vyplýva možnosť jeho aplikácie len na prípad predaja, a nie aj darovania. Podľa žalovaných predkupné právo síce garantuje možnosť podielového spoluvlastníka do istej miery ovplyvňovať okruh spoluvlastníkov, táto jeho možnosť je však vyvažovaná tým, že za realizáciu takého predkupného práva musí poskytnúť spoluvlastníkovi zaťaženému týmto predkupným právom náhradu, ktorou je cena poskytnutá niekým iným, pričom táto evidentne absentuje v prípade darovacej zmluvy. Pokiaľ by sa potom zákonné predkupné právo vzťahovalo aj na prípady darovania, došlo by k nútenému darovaniu podielu tým podielovým spoluvlastníkom, ktorí o to prejavili záujem, hoci voči ním úmysel darujúceho spoluvlastníka darovať svoj podiel vôbec nesmeroval. V tejto súvislosti poukázali aj na ustanovenie § 606 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ten, kto je oprávnený kúpiť vec musí zaplatiť cenu ponúknutú niekým iným. Takisto aj z ustanovenia § 140, druhej vety Občianskeho zákonníka vyplýva, že ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva majú právo vykúpiť podiel v pomere podľa veľkosti podielu. Žalovaní ďalej poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR (R 49/2010), podľa ktorého k účinnému prijatiu ponuky na odkúpenie spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti podľa § 140 OZ dochádza až zaplacením kúpnej ceny za ponúknutý spoluvlastnícky podiel v dvojmesačnej dobe od doručenia ponuky (§ 605 OZ), pokiaľ nebola dohodnutá iná doba jej zaplatenia. V prípade, ak by sa ustanovenie § 140 OZ malo vzťahovať aj na darovaciu zmluvu, ktorej základným znakom je bezodplatnosť, potom by oslovení podieloví spoluvlastníci fakticky ani nemali reálnu možnosť predkupné právo využiť zaplacením kúpnej ceny v dvojmesačnej dobe od doručenia ponuky (keďže žiadna kúpna cena, ktorú by bolo možné zaplatiť nie je stanovená v prípade darovacej zmluvy.) V prípade, ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza bezodplatne (darovaním) nemožno takúto cenu zaplatiť. Žalovaní Ďalej poukázali na to, že táto problematika bola posudzovaná Ústavným súdom SR, ktorý v rozhodnutí sp. zn. : II. ÚS 186/2012 zaujal stanovisko, že oba prezentované názory sa javia ako legitímne a ústavne konformné, no súčasne oba vzbudzujú aj určité pochybnosti. Žalovaní v 1. a 2. rade uviedli, že darovacia zmluva z 5. 3. 2021 predstavuje platný právny úkon, pretože jej uzatvorenie bolo schválené uznesením obecného zastupiteľstva Obce Huty č. 12/2/2021 na jeho zasadnutí 28. 2. 2021, pričom k dôvodom a okolnostiam uzatvorenia darovacej zmluvy navrhli vypočuť ako svedkov určených poslancov obecného zastupiteľstva. Darovacia zmluva bola zverejnená na webovej stránke Obce Huty 5. 3. 2021. Žalovaní poukazovali tiež na okolnosti a dôvody, pre ktoré došlo k darovaniu spoluvlastníckeho podielu na predmetnom pozemku, keď na tomto pozemku sa nachádza budova Obecného úradu Obce Huty č. 84, ktorá je vo výlučnom vlastníctve obce, ako aj prístupová cesta k budove obecného úradu. Právny vzťah k parcele registra „C“ parc. č. 351/2, k. ú. I., obec Huty, na ktorom stojí táto budova nie je evidovaný na liste vlastníctva. Tejto parcele zodpovedá časť parcely registra „E“ parc. č. 1785, a budova obecného úradu stojí na tej časti zemského povrchu, ktorá zodpovedá parcele registra „E“ parc. č. 1785. Obec Huty nadobudnutím spoluvlastníckeho podielu sledovala legitímny cieľ zosúladenia vlastníckych vzťahov k budove obecného úradu a pozemku pod ňou, ako aj k prístupovej komunikácii k obecnému úradu, pričom toto zosúladenie vlastníckych vzťahov je vo verejnom záujme. Obec Huty má záujem o nadobudnutie vlastníctva k predmetnému pozemku, avšak pre nedostatok finančných prostriedkov nemôže vykonať takéto vysporiadanie naraz. Obec preto zistila, ktorí podieloví spoluvlastníci by boli ochotní previesť bezodplatne svoje spoluvlastnícke podiely na parcele registra „E“ parc. č. 1785 v prospech obce a žalovaná v 1. rade súhlasila s darovaním svojho spoluvlastníckeho podielu v prospech obce. Žalovaní tiež poukázali na to, že žalobca dlhodobo zneužíva situáciu, že obec až do darovania podielov od žalovanej v 1. rade nemala vlastnícky vzťah k pozemku registra „E“ parc. č. 1785, nakoľko ako vlastník bytu č. X, v bytovom dome súp. č. XX, zapísanom na LV č. XXXX, k. ú. I., ktorý dom sa nachádza takisto na pozemku registra „E“ parc. č. 1785 svojím konaním všemožne bráni a sťažuje prístup obyvateľov obce, ako aj zamestnancov obecného úradu do budovy obecného úradu s odôvodnením, že obec Huty nie je vlastníčkou pozemku registra „E“ parc. č. 1785 a blokuje tak prístup na obecný úrad svojím motorovým vozidlom, resp. zriadil nepovolenú stavbu na uvedenom pozemku, ktorú zrealizoval tak, aby sťažil prístup do budovy obecného úradu. Aj preto sa obec rozhodla pristúpiť k vysporiadaniu vzťahov k pozemku registra „E“ parc. č. 1785 tak, aby mala zabezpečený prístup k budove obecného úradu a aby

bol daný jeho vlastnícky vzťah k pozemku registra „E“ parc. č. 1785. Žalovaní tiež namietli, že podaná žaloba nie je správnym procesným nástrojom, keď sa žalobca v žalobnom petite domáha určenia, že žalovaná v 1. rade je podielovou spoluvlastníčkou vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 2817/644840 k pozemku registra „E“ parc. č. 1785, k. ú. I., pretože žalobcovi takýto nárok na určenie vlastníctva z titulu porušenia predkupného práva nevyplýva, a to ani v prípade, ak by bolo jeho predkupné právo porušené (čo však podľa žalovaných nebolo.) Navyše táto žaloba na určenie vlastníckeho práva neobsahuje podstatné skutočnosti daného typu žaloby tak ako ich predpokladá ustanovenie § 137 CSP.

3. V replike z 18. 8. 2021, doručenej na tunajší súd 19. 8. 2021 žalobca poukázal na to, že to bola práve obec, ktorá vyvinula ako prvá úsilie v tom, či jej niekto chce darovať svoj podiel. Vôľa veci darovať však musí byť v prvom rade iniciovaná zo strany darcu, nakoľko len tento môže disponovať so svojou vecou a takýto postup je preto mimoriadne neštandardný (zjavne obchádzajúci zákon.) Možno sa tak domnievať, že tomto prípade išlo o simulovaný právny úkon, pretože je absolútne neštandardné vyžadovať od niekoho dar, obzvlášť v situácii, keď obec má dostatok právnych nástrojov na usporiadanie užívacieho práva k dotknutému pozemku. Žalobca tiež poukázal na to, že obecné zastupiteľstvo obce Huty na svojom zasadnutí 10. 6. 2021 schválilo predaj kultivátora B. K. za sumu 100 eur, ktorý je synom žalovanej v 1. rade, čo žalobca považuje za „dodatočnú vďaku“ za darovaný spoluvlastnícky podiel. Žalobca znovu poukázal na rozsudok najvyššieho súdu, v ktorom sa vyslovilo, že zákonodarca v ust. § 140 OZ zakotvil, že ide o prevod spoluvlastníckeho podielu bez toho, aby z prevodu vylúčil darovaciu zmluvu, a preto len takýto výklad pojmu prevodu spoluvlastníckeho podielu je v súlade so zámerom zákonodarcu. Záver, že predkupné právo podielového spoluvlastníka sa uplatňuje aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu na základe darovacej zmluvy je v právnej teórii a praxi argumentačne podporovaný aj tým, že v opačnom prípade by sa vytvárala široká možnosť simulácie bezodplatných právnych úkonov, resp. že účelom § 140 OZ je zabezpečenie práva spoluvlastníkov na prednostné nadobudnutie podielu. Preto podľa žalobcu aj Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. : II. ÚS 186/2012 zaujal nejednoznačné stanovisko, že oba prezentované výklady sa javia ako legitímne a ústavne konformné, nakoľko podľa žalobcu je potrebné zohľadniť konkrétne a špecifické okolnosti skutkového stavu a skúmať motív na uzatvorenie darovacej zmluvy. Podaná žaloba je jediným vhodným procesným nástrojom na nápravu porušenia predkupného práva, a jedine navrhnutý žalobný petít je spôsobilý privodiť žalobcovi žiadanú zmenu, pretože ak bude úspešný, jedine v takejto forme by bolo možné rozsudok zapísať na katastri, keďže pokiaľ by koncipoval žalobu tak, že darovacia zmluva je neplatná, tak takýto výrok by nebol spôsobilý k zápisu v katastri a žalobca by nemohol dosiahnuť zmenu, ktorej sa domáhal.

4. V duplike z 3. 9. 2021, doručenej na tunajší súd 3. 9. 2021 žalovaní v 1. a 2. rade uviedli, že tvrdenia žalobcu v replike sú špekulatívne a žalobca len konšpiruje o vôli zmluvných strán, bez akéhokoľvek dôkazu. Tvrdenia žalobcu, že by žalovaná v 1. rade nemala vôľu uzatvoriť darovaciu zmluvu a že by si žalovaná v 2. rade svojou iniciatívou, smerujúcou k uzatvoreniu darovacej zmluvy v podstate vynútila od žalovanej v 1. rade uzatvorenie darovacej zmluvy sú nepravdivé a nepreukázané. Žalovaná v 1. rade sa dôrazne ohradzuje voči tvrdeniam žalobcu a žiada, aby si žalobca neosoboval právo hovoriť za ňu, čo chcela a čo nechcela urobiť. Žalovaná v 1. rade svoju vôľu darovať predmetný spoluvlastnícky podiel žalovanej v 2. rade jednoznačne prejavila uzatvorením darovacej zmluvy a túto svoju vôľu nikdy nespochybnila. Rovnako žalovaná v 1. rade odmietla, že by nebola spôsobilá na konanie pred súdom. Žalovaná v 1. rade pritom nemá žiadne výhrady voči tomu, aby bola v konaní v tomto smere riadne vypočutá (tak ako to navrhol žalobca) na preukázanie svojich tvrdení. Len vzhľadom na svoj vysoký vek a zdravotný stav, ktorý by spôsoboval žalovanej v 1. rade ťažkosti s dostavením sa na súd navrhla svoj výsluch v domácom prostredí. Súdne konanie by na ňu kládlo zvýšené psychické zaťaženie, keďže bude mať čoskoro 81 rokov. Za nepravdivé a nevhodné považovali žalovaní tiež špekulácie o tom, že by predaj kultivátora synovi žalovanej v 1. rade bol akousi „dodatočnou vďakou“ za darovaný spoluvlastnícky podiel, pretože žalobca spája dve úplne rozdielne veci, medzi ktorými nie je žiadna súvislosť. Navyše, B. K. nie je synom žalovanej v 1. rade, ako to nesprávne uvádza žalobca, ale je jej vnukom. Žalovaná v 2. rade tiež odmietla, že by vo veci vysporiadania vlastníctva k spornému pozemku dlhodobo nekonala, pretože konala už v minulosti. V roku 2016 totiž už prebiehali prvé pokusy vyriešiť tento stav. Tieto snahy boli umocnené správaním žalobcu, ktorý zneužívajúc skutočnosť, že je spoluvlastníkom pozemku a Obec Huty toto vlastnícke právo nemá, bránil a sťažoval prístup obyvateľom obce, ako aj zamestnancom obecného úradu do budovy obecného úradu. Obec preto mala snahu nadobudnúť vlastnícky vzťah k pozemku registra „E“ parc. č. 1785. Oslovená za účelom, či je ochotná darovať svoj spoluvlastnícky podiel pritom nebola len žalovaná v 1. rade, ale aj napríklad dlhoročná zamestnankyňa obecného úradu M. O., ktorá bola takisto podielovou

spoluvlastníčkou tohto pozemku. Žalovaná v 1. rade nemala nikdy vôľu darovať svoj spoluvlastnícky podiel žalobcovi a ani na neho inak tento podiel previesť. Darovanie spoluvlastníckeho podielu žalovanou v 1. rade v prospech žalovanej v 2. rade preto nevykazuje ani len náznak pochybností, či simulovaného právneho úkonu. Žalovaným nie je jasné, v čom by mala spočívať žalobcom uvádzaná možnosť simulácie právneho úkonu. Žalobca túto časť svojej argumentácie nepodporil žiadnymi tvrdeniami a ani dôkazmi. Bolo pritom jeho povinnosťou uviesť, v akých konkrétnych okolnostiach vidí simuláciu právneho úkonu, čo však neurobil a jeho argumentácia je tak len všeobecná. Žalovaní aj v duplike zotrvali na svojej argumentácii, že pri prevode spoluvlastníckeho podielu darovaním sa predkupné právo ostatných spoluvlastníkov neuplatňuje. Takisto žalovaná v 2. rade odmietla, že by mala široké možnosti usporiadania vlastníctva na pozemku. Kúpa spoluvlastníckych podielov totiž už v minulosti nebola schválená obecným zastupiteľstvom a obec ani nemala vyčlenené prostriedky na ich odkúpenie. Akákoľvek dohoda so žalobcom nebola možná, a preto tvrdenia žalobcu, že by obec mohla vzťahy usporiadať inak, napr. zriadením vecného bremena neobstoja, nakoľko účastníkmi takejto dohody by museli byť všetci spoluvlastníci pozemku, pričom prinajmenšom žalobca odmietal akékoľvek dohody s obcou. Žalovaní na záver poukázali na to, že aj žalobca nadobúdal spoluvlastnícky podiel na pozemku registra „E“ parc. č. 1785 od iných podielových spoluvlastníkov, a to dokonca titulom kúpy, kedy však žalovanej v 1. rade takýto spoluvlastnícky podiel nebol vopred ponúknutý, čím došlo k porušeniu jej predkupného práva. Predmetný súdny spor je len pokračovaním boja žalobcu proti starostovi obce.

5. Na pojednávaní 17. 3. 2022 žalobca na úvod uviedol, že zotrváva na podanej žalobe a replike, postup žalovaných je nebezpečným precedensom ako obchádzať zákonné predkupné právo, kedy aj dochádzalo k trestným činom daňového charakteru. Obec má upravené užívacie právo k dotknutému pozemku formou vecného bremena a rovnako nič nebráni obci domáhať sa zriadenia vecného bremena vo forme prístupu, pokiaľ má za to, že zo strany žalobcu dochádza k zneužívaniu jeho postavenia ako spoluvlastníka pozemku. Medzi žalobcom a starostu obce sú dlhoročné rozpory a v podstate ihneď potom, ako sa obec stala podielovým spoluvlastníkom boli z jej strany vyvíjané rôzne ataky, aby žalobca odstránil svoju dreváreň z uvedeného pozemku, resp. to inak upravil. Žalobca je podielovým spoluvlastníkom pozemku a má záujem na tom, aby na ňom nadobudol čo najväčšiu výmeru, pretože ak chce na danom pozemku zrealizovať rekreačnú chatku, a preto by vo vzťahu k podielu prevedenému žalovanou v 1. rade bol predkupné právo uplatnil. Zo strany žalovaných v 1. aj 2. rade išlo možno aj o simulovaný právny úkon, a teda kúpnu zmluvu, pričom aj táto trpí vadou relatívnej neplatnosti, ktorej sa žalobca účinne dovolal. Žalovaná v 2. rade ako obec má možnosti na to, aby zmenou územného plánu docielila stav, ktorý prezentuje vo svojom písomnom vyjadrení. Zmenou územného plánu totiž môže doceliť to, že daný pozemok pod obecný úradom môže za istých okolností vyvlastniť. Podiely žalobcu na predmetnom pozemku p.č. 1785 majú rozsah 18/2632, 9/658 a 17/1974. Žalobca súhlasil s predbežným právnym posúdením súdu, že zákonné predkupné právo platí aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu darovaním, nesúhlasil však s tým, že žalobca by sa mohol domáhať určenia neplatnosti darovacej zmluvy z dôvodu porušenia svojho predkupného práva len pomerne podľa veľkosti svojho spoluvlastníckeho podielu k úhrnu spoluvlastníckych podielov ostatných podielových spoluvlastníkov, pretože pokiaľ by nenašli všetci ostatní podieloví spoluvlastníci zhodu napadnúť takýto relatívne neplatný právny úkon, tak by to bolo bez právneho významu. Naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe je daný tým, že keďže je (žalobca) spolumajiteľom bytového domu a pozemku pod bytovým domom, chce nadobudnúť čo najväčší podiel, keďže tam plánuje zostať bývať. Do budúcnosti by si chcel tiež postaviť záhradnú chatku. Poukázal tiež na to, že už dlhodobo nevychádza so starostom obce Hutý, preto nechce, aby bola spoluvlastníkom pozemku obec Hutý, ale aby ním zostala žalovaná v 1. rade. Vzhľadom na predbežné právne posúdenie veci zobral žalobca späť svoj návrh na vykonanie dôkazu vypočutím žalovanej v 1. rade. Žalobca potvrdil skutočnosť, že žalovaná v 1. rade mala len tento jediný podiel a v súčasnosti žiaden iný podiel nemá.

6. Na pojednávaní 17. 3. 2022 žalovaní v 1. a 2. rade vyhlásili, že nárok žalobcu neuznávajú v celom rozsahu a zotrvávajú na obsahu svojich písomných vyjadrení, pričom následne znovu zhrnuli ich obsah a navrhli žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Vo vzťahu k darovacej zmluve, na základe ktorej žalovaná v 1. rade darovala svoj spoluvlastnícky podiel žalovanej v 2. rade, ku ktorej došlo v roku 2021, teda pred týmto bezodplatným prevodom, nedošlo zo strany žalovanej v 1. rade k ponuke na odkúpenie podielu, adresovanej ostatným spoluvlastníkom (než je žalobca), a to preto, že bola toho právneho názoru, že pri darovaní takáto povinnosť spoluvlastníkovi prevádzajúcemu svoj spoluvlastnícky podiel nevzniká. K predbežnému právnemu posúdeniu uviedol, že sa nestotožňuje s názorom, že by sa predkupné právo sa uplatňovalo aj na darovaciu zmluvu, pričom poukázal na svoje doterajšie uvádzané argumenty. Nemajú

však už námietky k tej časti predbežného právneho posúdenia podľa ktorého by mal žalobca nárok na vyhovie žaloby len v časti zodpovedajúcej výške jeho spoluvlastníckeho podielu. Trvali na vykonaní dôkazov, ktoré navrhli v tomto konaní vykonať, vrátane vypočutia poslancov obecného zastupiteľstva. Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem, dodatočne zdôvodnený skutkovými tvrdeniami žalobcu na tomto pojednávaní, žalovaní navrhli k týmto prostriedkom procesného útoku uplatniť sudcovskú koncentráciu, pretože tieto tvrdenia mal žalobca uvádzať už v žalobe, resp. replike. Navyše, tak ako vymedzil dôvody svojho naliehavého právneho záujmu, tak tento nemôže byť daný a ním zvolená žaloba nie je správnym prostriedkom procesného útoku. Žalobca nevysvetlil v čom sa zmení jeho právne postavenie v prípade, že sa vyhovie jeho žalobe. Je nepochybné, že v skutočnosti je tento spor len sporom medzi žalobcom a osobou starostu obce. Osobné spory pritom nie sú predmetom naliehavého právneho záujmu, výsledkom ktorého má byť určenie vlastníckeho práva. Nijakým spôsobom sa nezhoršuje postavenie žalobcu, preto žalobca nemôže mať právny záujem na určenie vlastníckeho práva a už táto skutočnosť sama osebe je dôvodom na zamietnutie žaloby. K simulácii právnych úkonov alebo k tomu, že by predaj kultivátora mal predstavovať dôvod neplatnosti darovacej zmluvy žalovaní uviedli, že v prípade simulovaného úkonu ide o otázku vôle subjektu, a vôľa je tu pritom jasná, išlo o darovaciu zmluvu. Pokiaľ by žalobca chcel preukázať, že vôľa strán nezodpovedala prejavnému úkonu, teda bezodplatnému prevodu, v takom prípade by to musel preukázať, ale žalobca nepredložil žiadne dôkazy, preto je takýto argument len v rovine konšpirácii a fabulácií. K stotožňovaniu starostu obce s obcou žalovaná v 2. rade uviedla, že aktuálny starosta už nemusí byť starostom obce o rok či pol roka, avšak obecný pozemok bude vždy obecným. Žalovaní v 1. a 2. rade potvrdili, že spoluvlastnícky podiel, ktorý žalovaná v 1. rade previedla na žalovanú v 2. rade darovacou zmluvou z 5. 3. 2021 bol jediným spoluvlastníckym podielom žalovanej v 1. rade.

7. Na pojednávaní 17. 3. 2022 súd nevykonal žiadne dokazovanie, nakoľko mal všetky (relevantné) skutkové tvrdenia (t.j. nevyhnutné pre potrebu rozhodnutia tejto veci) za nesporné, a to buď na základe výslovnej zhodnosti skutkových tvrdení strán sporu, o ktorých nemal dôvodné pochybnosti (podľa § 186 ods. 2 CSP), resp. pre nepopretie skutkových tvrdení strany protistranou (podľa § 151 CSP.) Tieto nesporné skutkové tvrdenia si súd osvojil zistený skutkový stav, bez potreby dokazovania (zásada hospodárnosti konania podľa čl. 17 Základných princípov CSP.)

8. Za nesporné relevantné skutkové tvrdenia mal takto súd nasledovné skutkové tvrdenia strán sporu. Žalobca je podielový spoluvlastník pozemku registra „E“ parc. č. 1785, trvalý trávny porast, o výmere 2.100 m², zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. I., obec Huty, okres Liptovský Mikuláš, pričom mu patria tri spoluvlastnícke podiely o veľkosti 18/2632, 9/658 a 17/1974. Žalovaná v 1. rade previedla na žalovanú v 2. rade darovacou zmluvou z 5. 3. 2021 (ktorej vklad bol povolený Okresným úradom Liptovský Mikuláš, katastrálnym odborom pod č. V 875/2021 dňa 26. 3. 2021) svoj jediný spoluvlastnícky podiel na tomto pozemku o veľkosti 2817/644840, pričom pred týmto prevodom neuskutočnila vo vzťahu k ostatným spoluvlastníkom (vrátane žalobcu) písomnú ponuku na odkúpenie tohto podielu, keďže bola toho názoru, že v prípade prevodu spoluvlastníckeho podielu darovaním ostatní podielovní spoluvlastníci zákonné predkupné právo nemajú. Žalobca listom z 31. 3. 2021, doručeným obom žalovaným 7. 4. 2021 sa dovoľal relatívnej neplatnosti tejto darovacej zmluvy. Žalobca má už dlhodobo so starostom žalovanej v 2. rade negatívne vzťahy.

9. Takto zistený skutkový stav súd právne posúdil najmä podľa nasledovného hmotnoprávneho ustanovenia.

10. Podľa § 140 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej len „OZ“) ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, 117.) Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

11. Pri právnom posúdení zisteného skutkového stavu sa súd spravoval nasledovnými úvahami.

12. Predkupné právo podielového spoluvlastníka sa uplatňuje aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu na základe darovacej zmluvy. Podľa § 140 OZ totiž platí, že predkupné právo sa vzťahuje na prevod spoluvlastníckeho podielu. Systematickým, gramatickým, ako aj logickým výkladom potom možno dospieť k záveru, že pod pojmom prevod treba rozumieť ako prevod odplatný, tak aj prevod bezodplatný. Zákonodarca v ustanovení § 140 OZ zakotvil, že ide o prevod spoluvlastníckeho podielu bez toho, aby zo

zákonného predkupného práva vylúčil bezodplatný prevod, napr. darovaciu zmluvu (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 1 Cdo 102/2005 z 25. 10. 2005, R 58/2005.) Zmyslom právnej úpravy podľa § 140 OZ je zabezpečiť práva spoluvlastníkov aj pre prípad možného obchádzania zákona uzatváraním simulovaných bezodplatných zmlúv, umožňujúcich obchádzanie ponukovej povinnosti (viď aj komentár k OZ pre prax, II. diel EUROUNION, r. 2015, autor Jaroslav Krajčo, str. 1297.)

13. Pokiaľ ide o právnu argumentáciu žalovaných v 1. a 2. rade, ktorí odmietali (vyššie uvedený) záver, že predkupné právo je potrebné uplatniť aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu darovaním, poukazujúc pritom na to, že právny názor vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 1 Cdo 102/2005 z 25. 10. 2005 (R 58/2005) je už novšou súdnou praxou prekonaný, poukazujúc pritom na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. 5. 2020, sp. zn. : 4 Cdo 7/2020, rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. : 22 Cdo 2408/2007 a sp. zn. : 22 Cdo 3188/2006, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 2 Cdo 44/2008 (R 49/2010) a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. : II.ÚS 186/2012, tunajší súd uvádza, že táto nemôže obstať, a to z nasledovných dôvodov.

14. K právnemu názoru vyplývajúcejmu z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 4 Cdo 7/2020, podľa ktorého (s poukazom na ustanovenie § 606 OZ) uplatnenie princípov predkupného práva aj vo vzťahu k darovacím zmluvám by bolo v rozpore s podstatou darovania, keď výsledkom uplatnenia predkupného práva spoluvlastníkom majúcim takto vec nadobudnúť by bolo darovanie veci niekomu, koho darca obdarovať nechce, čím by sa fakticky jednalo o nútený bezodplatný prevod vlastníckeho práva, tunajší súd predovšetkým uvádza, že predmetné uznesenie Najvyššieho SR sp. zn. : 4 Cdo 7/2020 nepredstavuje tzv. ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít SR (v zmysle čl. 2 Základných princípov CSP, resp. § 220 ods. 3 Civilného sporového poriadku), ktorú by bol tunajší súd (v zmysle ústavnej zásady právnej istoty) povinný nasledovať a v prípade odklonu od nej sa s ňou vysporiadať, pretože toto uznesenie najvyššieho súdu nebolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR a súčasne predstavuje ojedinelé rozhodnutie. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. : II. ÚS 115/2020 pritom nielen jedno, ale dokonca ani dva nepublikované (t. j. nepublikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR) rozhodnutia dovolacieho súdu (Najvyššieho súdu SR) ešte nepredstavujú tzv. ustálenú rozhodovaciu prax, a naopak, v tejto zbierke publikované rozhodnutie R 58/2005 (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 1 Cdo 102/2005 z 25. 10. 2005) takouto ustálenou rozhodovacou praxou najvyššej súdnej autority SR je (viď aj R 71/2018.) Navyše, obdobný právny výzor aký vyplýva z rozhodnutia R 58/2005, vyplýva aj z publikovaného rozhodnutia R 57/2006. A preto v prípade, ak by sa aj chcel tunajší súd od týchto publikovaných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ktoré predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax tejto najvyššej súdnej autority SR odkloniť (čo však neurobil) musel by sa v odôvodnení svojho rozsudku podrobne vysporiadať s právnym názorom vyplývajúcim z tejto ustálenej rozhodovacej praxe (na čo nemal žiadne argumenty.) A hoci by sa vzhľadom na čl. 2 Základných princípov CSP, resp. z § 220 ods. 3 CSP tunajší súd nemusel vysporiadať s argumentáciou uvedenou v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 4 Cdo 7/2020, keďže nešlo o tzv. ustálenú rozhodovaciu prax, tak vzhľadom na to, že táto právna argumentácia bola súčasne obranou žalovaných, vysporiadal sa s ňou tunajší súd ako s argumentáciou žalovaných, a v tejto súvislosti uvádza, že ak spoluvlastník hodlá svoj podiel darovať (inej osobe ako osobe blízkej), tak aj vtedy má povinnosť ponúknuť podiel na predaj inému spoluvlastníkovi, pričom však ponúkaná cena nemá prekročiť všeobecnú cenu platnú v danom čase a mieste, (t.j. obvyklú trhovú cenu v danom čase a mieste za porovnateľnú majetkovú hodnotu), čím tak tunajší súd vyvrátil právnu argumentáciu žalovaných (vychádzajúcu z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 4 Cdo 7/2020), že akceptácia predkupného práva v prípade darovacej zmluvy by bola v rozpore s podstatou darovania, keď výsledkom uplatnenia práva spoluvlastníka, ktorý by mal takto vec nadobudnúť by bol darovanie veci niekomu, koho darca obdarovať nechcel. Tento záver súdu prvej inštancie potvrdzujú aj závery právnej vedy (viď aj OZ pre prax - komentár, III. diel, EUROUNION, rok 2015, str. 2670, Jaroslav Krajčo.) A tunajší súd ďalej dodáva, že poukaz žalovaných na ustanovenie § 606 OZ tu takisto neobstoí aj preto, že v súvisiacom ustanovení § 602 ods. 2 OZ sa umožňuje dohodnúť predkupné právo aj pre prípad iného scudzenia veci ako predajom.

15. Pokiaľ ide o právnu argumentáciu žalovaných, v ktorej odkazovali na právny názor vyplývajúci z rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR sp. zn. : 22 Cdo 2408/2007 a sp. zn.: 22 Cdo 3188/2006 (ktorá je totožná s právnou argumentáciou vyplývajúcou z neskôr vydaného uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 4 Cdo 7/2020), tunajší súd uvádza, že je mu známe, že česká a slovenská ustálená aplikačná prax je v tejto otázke rozdielna, ale je potrebné zdôrazniť, že rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR nie

sú v slovenských podmienkach považované za tzv. ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších autorít SR v zmysle čl. 2 základných princípov CSP a § 220 ods. 3 CSP, a preto nie sú tieto právne názory vyplývajúce z aplikačnej praxe Najvyššieho súdu ČR pre tunajší súd (v zmysle zásady právnej istoty) záväzné a tunajší súd nemá formálnu povinnosť v prípade odklonu od tejto právnej argumentácie sa s ňou v odôvodnení svojho rozsudku nejako vysporiadať. Avšak keďže si ju obsahovo osvojili žalovaní v 1. rade a 2. rade súd sa s ňou musel vysporiadať ako s právnou argumentáciou žalovaných, avšak keďže táto argumentácia českých súdov je obsahovo zhodná s právnym názorom vyplývajúcim z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 4 Cdo 7/2020, s ktorou sa súd už vyššie podrobne vysporiadal, odkazuje aj v tomto prípade na uvedené odôvodnenie. A nakoniec (k tejto českej súdnej praxi) nemožno dodať, že správnosť záverov ustálenej slovenskej rozhodovacej praxe v podstate potvrdzuje aj ustanovenie § 1124 zákona č. 89/2012 Sb. - (nového) Občianskeho zákonníka Českej republiky, ktorý s účinnosťou od 1. 1. 2014 (zjavne reagujúc na dovtedajšiu českú súdnu prax) zachováva toto predkupné právo aj pre bezodplatné prevody spoluvlastníckeho podielu a v prípade prevodu podielu darovaním umožňuje spoluvlastníkovi takýto podiel získať za obvyklú cenu.

16. Pokiaľ ide o poukaz žalovaných na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 2 Cdo 44/2008 (R 49/2010), teda rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR, tak toto rozhodnutie síce možno zahrnúť do tzv. ustálenú rozhodovacej praxe najvyššej súdnej autority SR, avšak z obsahového hľadiska toto rozhodnutie vôbec nerieši predmetnú spornú právnu otázku, a nie je v rozpore s (vyššie uvedeným) právnym názorom tunajšieho súdu (a ani v rozpore s rozhodnutím R 58/2005.)

17. Vo vzťahu k argumentácii žalovaných využívajúcej poukaz na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. : II. ÚS 186/2012, ktoré oba výklady (českej aj slovenskej rozhodovacej praxe ohľadne problematiky zachovania predkupného práva v prípade darovacej zmluvy) považuje za legitímne a ústavne konformné, treba povedať, že napriek tomu, že by sa na prvý pohľad mohlo zdať, že toto rozhodnutie ústavného súdu neprinieslo vyriešenie predmetnej spornej právnej otázky, je možné všimnúť si určité vodítko, ktoré ústavný súd v tomto rozhodnutí súčasne v súvislosti s riešením tejto spornej otázky súdom nižšej inštancie poskytol, keď v závere odôvodnenia svojho rozhodnutia uvádza, že právny názor krajského súdu (podľa ktorého sa má predkupné právo uplatniť aj pri prevode darovaním) nie je zásahom do zásady právnej istoty, pretože je v súlade s existujúcou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR, čím ústavný súd poukazuje na (vyššie uvedené) rozhodnutie R 58/2005 (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 1 Cdo 102/2005 z 25. 10. 2005), a čím súčasne aj potvrdzuje, že táto prax je v Slovenskej republike považovaná za ustálenú rozhodovaciu prax. Ústavný súd teda vlastne povedal, že v zmysle zásady právnej istoty (vyjadrenej aj v čl. 2 CSP a v § 200 ods. 3 CSP) sú súdy SR zaviazané nasledovať ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít SR (pod ktorú je potrebné zahrnúť aj R 58/2005.)

18. Vzhľadom na to, že žalovaná v 1. rade previedla darovaním v prospech žalovanej v 2. rade (ktorá nie je jej blízkou osobou) svoj podiel (o rozsahu 2817/644840) bez toho, aby predtým (žalovaná v 1. rade) ponúkla tento podiel na kúpu žalobcovi alebo inému z ostatných spoluvlastníkov predmetného pozemku, porušila tým (žalovaná v 1. rade) ich predkupné právo, a tým vznikli žalobcovi (ako aj ostatným spoluvlastníkom) práva vyplývajúce z porušenia ich predkupného práva, t.j. právo domáhať sa od žalovanej v 2. rade ako nadobúdateľa prevedeného podielu, aby žalobcovi ponúkla na kúpu časť prevedeného podielu, v rozsahu danom pomerom veľkosti spoluvlastníckeho podielu žalobcu na predmetnom pozemku k úhrnu spoluvlastníckych podielov všetkých spoluvlastníkov (okrem žalovanej v 1. rade) na tomto pozemku, podľa § 853 ods. 1 OZ analogickej aplikácie ust. § 603 ods. 2 OZ o zmluvnom predkupnom práve (pričom možnosť žalobcu domáhať sa ponuky na kúpu iba tejto časti výslovne vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 2 Cdo 91/2008), resp. právo žalobcu podľa § 140 OZ v spojení s § 40a OZ dovoľávať sa relatívnej neplatnosti tejto darovacej zmluvy, ktorou bol prevedený podiel žalovanej v 1. rade na žalovanú v 2. rade, avšak aj tu (analogicky) len v časti na žalobcu pripadajúcej, t.j. v takej časti, ktorá je daná pomerom veľkosti jeho spoluvlastníckeho podielu na predmetnom pozemku k úhrnu spoluvlastníckych podielov všetkých ostatných spoluvlastníkov (s výnimkou žalovanej v 1. rade), keďže túto časť je možné (vzhľadom na ideálny charakter spoluvlastníckych podielov, resp. ich častí) oddeliť od ostatného obsahu tejto darovacej zmluvy (podľa § 41 OZ.) Napriek tomu, že otázka prípustnosti takéhoto čiastočného zneplatnenia prevodnej zmluvy podľa § 140 OZ v spojení s § 40a OZ nie je upravená v žiadnom z rozhodnutí najvyšších súdnych autorít SR, správnosť tohto názoru potvrdzuje aj (uvedený) analogický právny záver vyplývajúci z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 2 Cdo 91/2008, ktorý pripúšťa možnosť

spoluvlastníka domáhať sa ponuky na kúpu (od nadobúdateľa podielu) iba časti z prevedeného podielu zodpovedajúcej rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu v pomere k úhrnu spoluvlastníckych podielov ostatných spoluvlastníkov.

19. Žalobca si pritom z uvedených dvoch práv, ktoré mu vznikli v súvislosti s porušením jeho predkupného práva vybral druhú možnosť, teda právo dovolávať sa relatívnej neplatnosti darovacej zmluvy z 5. 3. 2021, ktorú možnosť realizoval prípisom z 31. 3. 2021, doručeným žalovaným 7. 4. 2021, pričom dovolaním sa tejto relatívnej neplatnosti však došlo len k čiastočnému zneplatneniu tejto darovacej zmluvy, a to v (oddeliteľnej) časti zodpovedajúcej pomeru veľkosti spoluvlastníckeho podielu žalobcu na predmetnom pozemku k úhrnu spoluvlastníckych podielov ostatných spoluvlastníkov (okrem žalovanej v 1. rade), pričom keďže táto čiastočná neplatnosť darovacej zmluvy nastala ex tunc (od počiatku), došlo tým z objektívneho hľadiska k obnoveniu pôvodného (spolu)vlastníckeho práva žalovanej v 1. rade, avšak iba v tejto príslušnej časti pripadajúcej na spoluvlastnícky podiel žalobcu s tým, že vo zvyšnej časti treba považovať darovaciu zmluvu za platnú a za vlastníka zvyšnej časti prevedeného podielu žalovanú v 2. rade.

20. Len na okrej súd v tejto súvislosti uvádza, že využitím práva dovolania sa relatívnej neplatnosti (v tejto časti) bolo vylúčené právo žalobcu domáhať sa (v tejto časti) ponúknutia (od žalovanej v 2. rade) prevedeného podielu na kúpu (žalobca sa však tohto nároku ani nedomáhal.)

21. Ďalej je tiež potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na to, že žiaden z ostatných spoluvlastníkov (než žalobca) nedal výslovne najavo, že si nechce uplatňovať svoje práva vyplývajúce z porušenia svojho predkupného práva žalovanou v 1. rade (a to či už práva dovolávať sa čiastočnej relatívnej neplatnosti pripadajúcej na jeho spoluvlastnícky podiel, resp. práva dovolávať sa aby mu žalovaná v 2. rade ponúkla príslušnú časť prevedeného podielu na kúpu), čo nepriamo vyplynulo z toho, že žalovaná v 1. rade v súvislosti so zamýšľanou darovacou zmluvou z 5. 3. 2021 neponúkla žiadnemu zo spoluvlastníkov (nielen žalobcovi) možnosť uplatniť si predkupné právo, tak potom nemohli podiely týchto ostatných spoluvlastníkov prirásť k podielu žalobcu v tom zmysle, že by sa žalobca mohol dovolávať relatívnej neplatnosti darovacej zmluvy z 5. 3. 2021 aj v časti pripadajúcej na spoluvlastnícke podiely ostatných podielových spoluvlastníkov, ktorých predkupné právo bolo postupom žalovanej v 1. rade porušené.

22. Pokiaľ ide o spornú otázku prípustnosti žalobcom zvolenej procesnej formy žaloby, keď žalobca (ako v žalobe, tak aj v replike) výslovne žiadal súd, aby výrok rozsudku znel na určenie, že žalovaná v 1. rade je podielovou spoluvlastníčkou, teda že je majiteľkou prevedeného spoluvlastníckeho podielu na žalovanú v 2. rade, argumentujúc pritom, že jedine takýto petit je spôsobilý vyvolať ním žiadanú zmenu v zápise v katastri nehnuteľností s výslovným dodatkom, že nechcel koncipovať žalobu tak, že „darovacia zmluva je neplatná“, nakoľko takýto výrok by nebol spôsobilý na zápis v katastri nehnuteľností, bolo tak nepochybne zrejmé, čoho sa žalobca v tejto veci domáhal (a to aj podľa obsahu, teda nielen podľa doslovnej formulácie žalobného petitu), a teda súd prvej inštancie bol toho názoru, že za takýchto okolností v žiadnom prípade nebola na mieste výzva podľa § 129 CSP na zistenie, čoho sa žalobca svojou žalobou vlastne domáha, resp. čo ňou sledoval, pretože vyčerpávajúcu a jasnejšiu odpoveď by už súd ani nemohol dostať. Bolo teda nepochybné, že žalobca sa domáhal určenia, že žalovaná v 1. rade je vlastníčkou prevedeného spoluvlastníckeho podielu a že sa nedomáha rozhodnutia, ktorým by bolo určené, že darovacia zmluva z 5. 3. 2021 je neplatná. Vychádzajú z takto ustáleného žalobného petitu sa súd mohol vyjadriť k jeho prípustnosti. Žalovaní v 1. a 2. rade v tejto súvislosti napádali túto procesnú formu, argumentujúc tým, že takýto určovací nárok nevyplýva z titulu porušenia predkupného práva, čím mali zrejme na mysli, že žalobca sa môže domáhať len určenia neplatnosti darovacej zmluvy, resp. ponuky na kúpu prevedeného podielu, a tiež namietali, že táto žaloba na určenie (spolu) vlastníckeho práva žalovanej v 1. rade nemá podstatné „skutočnosti“ tohto typu žaloby podľa § 137 CSP, čím mali zrejme na mysli podmienku existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu vyplývajúcu z § 137 CSP. K tejto argumentácii žalovaných tunajší súd uvádza, že podľa § 137 písm. d) CSP žaloba na určenie právnej skutočnosti (kam možno zaradiť aj žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu) je prípustná (na rozdiel od procesnej úpravy OSP účinnnej do 30. 6. 2016) len ak z osobitného predpisu vyplýva možnosť podať takúto žalobu. Podľa názoru súdu takýmto osobitným predpisom, ktorý pripúšťal podanie žaloby o určenie neplatnosti darovacej zmluvy z 5. 3. 2021 by bol § 40a OZ, čo je aj v súlade s už s ustálenou rozhodovacou praxou ako tunajšieho odvolacieho súdu, tak aj niektorých ďalších odvolacích súdov (viď aj rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. : 9Co/213/2017, sp. zn. : 10Co/211/2019, či sp. zn. : 6Co/91/2020 alebo Krajského súdu v Trnave sp. zn. : 10Co/17/2021, resp. rozhodnutie Krajského súdu

v Nitre sp. zn. : 9Co/275/2017, pričom tunajší súd dodáva, že mu nie je v tomto smere známe žiadne rozhodnutie najvyšších súdnych autorít SR.) Túto procesnú formu (domáhať sa relatívnej neplatnosti darovacej zmluvy z 5. 03. 2021 podľa § 137 písm. d) na základe osobitného predpisu podľa § 40a OZ)) však žalobca (ako už bolo vyššie uvedené) výslovne odmietol, a domáhal sa určenia, že žalovaná v 1. rade je spoluvlastníčkou predmetného pozemku s podielom, ktorý previedla na žalovanú v 2. rade darovacou zmluvou. V prípade žalobcom podanej žaloby tak išlo o žalobu o určenie, či tu (vlastnícke) právo je alebo nie je podľa § 137 písm. c) CSP, a preto bolo potrebné skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na podaní tejto žaloby, teda skúmať či takáto žaloba (ak by jej bolo vyhovené) by mohla mať pre žalobcu nejaký praktický úžitok, resp. zmysel. Žalobca tento naliehavý právny záujem pôvodne (v replike) odôvodnil len tým, že bez takéhoto určovacieho výroku by nedošlo k zápisu žalovanej v 1. rade do katastra nehnuteľnosti (ako spoluvlastníčky) prevedeného podielu. Avšak iba na základe takéhoto odôvodnenia by ešte nebolo možné usudzovať na existenciu naliehavého právneho záujmu na strane žalobcu, pretože ak by aj na základe takéhoto určovacieho výroku došlo k zápisu žalovanej v 1. rade ako spoluvlastníčky prevedeného podielu do katastra nehnuteľnosti, stále by nebolo zrejmé, aký by to mohlo mať pre žalobcu praktický úžitok, resp. ako by sa tým zmenilo jeho právne postavenie, pretože po dovolaní sa relatívnej neplatnosti sa už žalobca nemohol domáhať ponuky podielu od žalovanej v 2. rade (tieto dva práva vyplývajúce z porušenia predkupného práva sa totiž navzájom vylučujú), a teda naliehavý právny záujem spočívajúci vo zväčšení podielu žalobcu na pozemku by už neprichádzal do úvahy. Takisto nebolo možné odvádzať naliehavý právny záujem zo skutočnosti, že žalobcovi by zostalo zachované predkupné právo voči žalovanej v 1. rade (ak by bola zapísaná v katastri nehnuteľnosti ako podielový spoluvlastník), pretože predkupné právo by mu zostalo zachované (hoci vo vzťahu k žalovanej v 2. rade) aj ak by sa nedomáhal žiadneho z práv vyplývajúcich z porušenia predkupného práva (viď § 603 ods. 3 OZ.) Rovnako nebolo možné uvažovať o naliehavom právnom záujme žalobcu z titulu zosúladenia zapísaného stavu v katastri nehnuteľnosti so skutočným právnym stavom, to by mohlo byť len v naliehavom právnom záujme žalovanej v 1. rade, resp. žalovanej v 2. rade. Avšak, keďže nakoniec žalobca (hoci až v záverečnej reči) doplnil svoje skutkové tvrdenia a na ich základe odôvodnil svoj naliehavý právny záujem, keď uviedol, že prakticky úžitok požadovaného určovacieho výroku spočíva v tom, že sa ním zabráni žalovanej v 2. rade (s ktorej starostom má negatívne vzťahy, a s ktorým si žalovanú v 2. rade žalobca stotožňuje) vstúpiť do podielového spoluvlastníctva k predmetnému pozemku (v rámci ktorého vystupuje ako spoluvlastník aj žalobca) súd uznal, že v týchto okolnostiach možno vidieť naliehavý právny záujem na podaní takejto určovacej žaloby, pretože účelom ustanovenia § 140 OZ bola nielen možnosť ostatných podielových spoluvlastníkov získať prednostne podiel, ktorý iný spoluvlastník zamýšľa previesť na tretiu osobu, ale aj ochrana týchto podielových spoluvlastníkov pred tým, aby sa členom ich majetkového spoločenstva stala osoba, ktorú nechcú za podielového spoluvlastníka. A k námietke žalovaných, že v tomto prípade ide o oneskorený prostriedok procesného útoku, vo vzťahu ku ktorému treba uplatniť sudcovskú koncentráciu súd uvádza, že znenia § 153 ods. 2 CSP vyplýva, že súd nemusí prihliadnuť na oneskorený prostriedok procesného útoku, resp. obrany predovšetkým vtedy, ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie iného procesného úkonu zo strany súdu. Pokiaľ však (hoci aj v záverečnej reči) príde strana sporu s prostriedkom procesného útoku, resp. obrany spočívajúcim v novom skutkovom tvrdení (ktoré netreba preukazovať, pretože je nesporné), súd nemôže uplatniť sudcovskú koncentráciu vo vzťahu k takému oneskorene prednesenému skutkovému tvrdeniu, pretože prihliadnutie na neho by nevyžadovalo odročenie pojednávania, resp. iný procesný úkon súdu. Súd tak musel akceptovať dodatočné skutkové tvrdenie žalobcu, že naliehavý právny záujem na požadovanom určovacom výroku je na jeho strane daný tým, že žalobca majúci dlhodobo negatívne vzťahy so starostom žalovanej v 2. rade (s ktorou si ho stotožňuje) nechce, aby bola žalovaná v 2. rade ďalšou podielovou spoluvlastníčkou v existujúcom podielovom spoluvlastníctve, v ktorom už žalobca figuruje.

23. Keďže žalobca nakoniec dostatočne odôvodnil svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určovacom výroku, bolo možné dospieť k záveru, že žaloba na určenie, že žalovaná v 1. rade je majiteľkou spoluvlastníckeho podielu, ktorý bol prevedený na žalovanú v 2. rade je v (ideálnej) časti, ktorá je daná pomerom veľkosti spoluvlastníckeho podielu žalobcu na celom pozemku k úhrnu spoluvlastníckych podielov všetkých ostatných spoluvlastníkov (vrátane žalobcu, okrem žalovanej v 1. rade) na tomto pozemku procesne prípustná.

24. Pri výpočte zlomku vyjadrujúcom veľkosť spoluvlastníckeho podielu žalovanej v 1. rade, ktorý má byť na základe žalobcom požadovaného určovacieho výroku zapísaný do katastra nehnuteľností (107985/844902268) súd postupoval tak, že úhrn troch podielov žalobcu na predmetnom pozemku

v rozsahu 115/3948 (18/2632 + 9/658 + 17/1974) vydal úhrnom podielov všetkých ostatných spoluvlastníkov pozemku (okrem žalovanej v 1. rade, avšak vrátane žalobcu) v rozsahu 642023/644840 (ku ktorého výpočtu dospel tak že od celku 1/1 odpočítal prevedený podiel žalovanej v 1. rade v rozsahu 2817/644840) a výsledok (56350/1926069), ktorý predstavoval pomer, v akom sa žalobca „podieľa“ na prevádzanom podiele vynásobil zlomkom vyjadrujúcim veľkosť prevádzaného podielu žalovanej v 1. rade (2817/644840). V tejto časti súd podľa § 140 OZ vyhovel žalobe, a vo zvyšnej časti súd žalobu o určenie, že žalovaná v 1. rade je (spolu) vlastníčkou prevádzaného podielu (o veľkosti 2817/644840) zamietol.

25. Žalobca pôvodne (v žalobe) odôvodnil svoj žalobný petit (v ktorom sa domáhal určenia, že žalovaná v 1. rade je majiteľkou prevádzaného spoluvlastníckeho podielu) len skutkovými tvrdeniami smerujúcimi k predbežnému záveru o neplatnosti darovacej zmluvy z dôvodu porušenia predkupného práva žalobcu pre absenciu ponuky zo strany žalovanej v 1. rade. V replike však žalobca začal uvádzať ďalšie (nové) skutkové tvrdenia, ktorými sa (popri pôvodných skutkových tvrdeniach) snažil takisto odôvodniť tento žalobný petit, čím došlo z jeho strany k návrhu na zmenu žaloby (podľa § 140 ods. 2 CSP), ktorú súd uznesením vyhláseným na pojednávaní 17. 3. 2022 podľa § 143 ods. 1 CSP pripustil, keďže výsledky dovtedajšieho konania (dokazovanie ešte neprebehlo) neboli prekážkou konania o takto zmenenej žalobe, a ktoré nové skutkové tvrdenia žalobcu spočívali v tom, že darovaciu zmluvu z 5. 3. 2021 je potrebné považovať za (absolútne) neplatnú z dôvodu, že sa jednalo simulovaný právny úkon, ktorým sa žalovaní pokúšali obísť zákon (v skutočnosti chceli uzatvoriť kúpnu zmluvu), pretože táto darovacia zmluva bola iniciovaná zo strany obdarovaného (žalovanej v 2. rade), nie zo strany darcu (žalovanej v 1. rade), čomu malo nasvedčovať aj to, že žalovaná v 2. rade neskôr predala synovi, resp. vnukovi žalovanej v 1. rade kultivátor za 100 eur, čo si podľa žalobcu bolo potrebné ako „dodatočnú vďaku“ za darovanie spoluvlastníckeho podielu. K týmto dopĺňujúcim skutkovým tvrdeniam žalobcu majúcimi podľa neho v konečnom dôsledku odôvodniť prejudiciálny záver o (absolútnej) neplatnosti darovacej zmluvy z 5. 3. 2021 (ako celku) súd uvádza, že tieto (inak nesporné) skutkové tvrdenia, že iniciatíva na uzatvorenie darovacej zmluvy z 5. 3. 2021 vyšla zo strany žalovanej v 2. rade ako obdarovanej a že na neskoršie konanom zasadnutí obecného zastupiteľstva žalovanej v 2. rade bol schválený predaj kultivátora pre vnuka žalovanej v 1. rade za 100 eur neboli spôsobilé viesť k prejudiciálnemu záveru o zámere žalovaných simulovať darovaciu zmluvu (a tým zakryť uzavretie kúpnej zmluvy), čo by sa malo vyhodnotiť ako obchádzanie zákona a viesť k úvahám o neplatnosti darovacej zmluvy ako celku podľa § 41a OZ, resp. podľa § 39 OZ, pretože to, že iniciatíva na uzatvorenie darovacej zmluvy vyšla zo strany obdarovaného v žiadnom prípade nemôže byť okolnosťou, ktorá by mala viesť k záveru o simulácii právneho úkonu, nakoľko je obvyklou praxou, keď charitatívna organizácie vyzývajú potenciálnych darcov na darovanie (napríklad prostredníctvom rôznych SMS) a uvedené nemôže mať následok neplatnosť takýchto darovacích zmlúv. Takisto skutočnosť, že s určitým odstupom času došlo k predaju kultivátora vnukovi žalovanej v 1. rade zo strany žalovanej v 2. rade (bez toho aby žalobca nejako vysvetlil v čom by táto okolnosť mala zvýhodňovať vnuka žalovanej v 1. rade) by ešte nemohla viesť k záveru o simulácii darovacej zmluvy z 5. 3. 2021, resp. o obchádzaní zákona, ktoré by malo viesť k záveru o absolútnej neplatnosti tejto darovacej zmluvy (ako celku), či už podľa § 41a OZ alebo 39 OZ, a preto súd nemohol vyhovieť žalobnému petitu na určenie, že žalovaná v 1. rade je spoluvlastníčkou prevádzaného podielu ani na základe tohto skutkového a právneho odôvodnenia.

26. Vzhľadom na to, že podiel žalovanej v 1. rade, ktorý bol určený výrokom tohto rozsudku ako objektívne patriaci žalovanej v 1. rade predstavoval zlomok 107985/844902268 (t.j. cca 0,01 %) súd dospel k záveru, že prakticky plne úspešnou stranou v spore boli žalovaní v 1. a 2. rade, a preto im podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s 262 ods. 1 CSP priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom súčasne podľa § 262 ods. 2 CSP vyslovil, že o výške tejto náhrady rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá príslušný súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš písomne v dvoch vyhotoveniach, o ktorom odvolaní bude rozhodovať Krajský súd v Žiline.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že :

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.